UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Cap. I. De iis quæ spectant ad essentiam Ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

Visual Library

LIBER IV.

DE ORDINE, ET MATRIMONIO.

CAPUT I.

De iis quæ spectant ad essentiam Ordinis.

RESOLUTIO I. *Actio illa sensibilis qua homo ab Episcopo consecratur, & acquirit potestatem Ordinis, habet veram rationem Sacramenti.*] EST DE FIDE, ut patet ex Conciliis Florent. in decreto Eugenii, & Trident. *sess. 7. can. 1.* de sacramentis in genere, & *sess. 22. can. 1.* de sacramento Ordinis.

Ratio autem sumi debet ex dictis, ubi de sacramentis in genere: nam sacramentum novæ legis nihil est aliud, quàm signum aliquod sensibile & externum, cujus usu gratia confertur: at ordinatio illa, qua aliquis ab Episcopo consecratur in ministrum Ecclesiæ, est signum sensibile & externum, cujus usu gratia confertur, ut apertè colligitur ex Paulo *2. Timoth. 1.* cùm ait Admoneo te ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te, per impositionem manuum mearum; ergo tali ordinationi nihil deest ad rationem sacramenti. *Confirmatur*: nam Patres ordinationem inter sacramenta novæ legis ponunt, ac præter alios Augustinus *lib. 2. contra Parmenianum cap. 13.* ubi Ordinem conferens cum Baptismo ait, utrumque sacramentū esse, & quadam consecratione homine dari; ac proinde neutrum iterandum esse. Cæterùm quia variæ sunt ordinationes in Ecclesia, videndum est an omnes veram habeant rationem sacramenti.

RESOLUTIO II. *Ordinatio Episcopi est verum Sacramen-*

cramentum.] PROBATUR EX DICTIS: nam Timotheus fuit in Episcopum ordinatus à Paulo, ex communi Patrum sententia, illius autem ordinatio erat verum sacramentum, ut ostensum est: ergo ordinatio Episcopi verum est sacramentum.

Idem probatur ex tribus principiis de quibus vix dubitari potest, primum est, in consecratione Episcopi conferri verum aliquem Ordinem, id est, gradum seu dignitatem spiritualem ad actus hierarchicos exercendos, ut patet ex Concilio Trident. *sess. 23. cap. 4. & can. 6*, Secundum est, Ordinem Episcopalem esse Sacerdotio superiorem, ut statutum est in eodem Concilio *sess. cstata can. 7*, & patet, quia Episcopi successerunt Apostolis, ut habetur *cap. illo 4.* quod intelligendum est quoad dignitatem, & potestatem ordinandi, ac confirmandi; Presbyteri verò septuaginta duobus discipulis, ut plerique Patres affirmant: hos autem longè inferiores fuisse Apostolis, vel ex eo perspicuum est, quod Matthias anteà discipulus ad Episcopatum evectus fuit. Tertium est, Sacerdotium esse verum novæ legis sacramentum, ut posteà dicetur, Ex his concluditur intentum: nam si ordinatio Sacerdotalis veram habet rationem sacramenti, quidni idem affirmabimus de consecratione Episcopali, quæ vera est ordinatio, eaque Sacerdotali nobilior?

Confirmatur primò: non ideò dicimus Sacerdotium esse sacramentum, quia est cæremonia externa, qua datur potestas consecrandi Eucharistiam, quod præstare non possunt, qui non sunt Sacerdotes. At ordinatio Episcopi est cæremonia externa, qua datur potestas administrandi Confirmationem, & Ordines; item consecrandi chrisma, templa, & altaria, atque alia ejusmodi quæ non nisi invalidè præstare possunt, qui non sunt Episcopi: quidni ergo dicemus ordinationem illam verum esse sacramentum?

Confirmatur ulteriùs: nam legere Epistolam, vel

Evangelium non sunt actus adeo operosi neque tanta gratia indigent, quàm administratio Confirmationis, & Ordinum. & reliqua quæ ad Episcopum pertinent; si ergo ut priores actus ritè exerceantur, ordinationes Diaconi & Subdiaconi dicuntur esse sacramenta; potiori sanè jure fatendum est, ordinationem Episcopi habere veram rationem sacramenti.

Dices, In ordinatione Episcopi non reperiri materiam vel formam, adeoque eam non esse verum sacramentum. *Respondeo* antecedens falsum esse: nam quando ordinatur Episcopus, tres Episcopi imponunt simul manus capiti illius, & simul dicunt hæc verba Accipe Spiritum sanctum, &c. Illa autem manuum impositio ex communi sententia, est materia hujus sacramenti; verba verò prædicta formam illius constituunt. Cæterùm contra id quod ante diximus Episcopos esse Presbyteris superiores, nonnulla satis difficilia ex Patribus objici solent, quorum solutio videri potest in 2. *parte tract.* aliàs editi de sacram. *disp.* 7 *sect* 2.

RESOLUTIO III. *Ordinatio Sacerdotis est verum sacramentum*] PATET EX DICTIS: nam in Conciliis Florent & Trident statuitur Ordinationem esse verum sacramentum: hoc autem omnium consensu maximè convenit ordinationi Sacerdotali, ergo talis Ordinatio est verum sacramentum. *Confirmatur*: nam habet duas conditiones ad rationem sacramenti sufficientes nempe signum sensibile, seu materiam & formam, de quibus statim, & promissionem gratiæ, indicatam in his verbis, quæ ab Episcopo in Sacerdotis ordinatione dicuntur, Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis &c.

Difficultas est 1. Quænam sit materia hujus sacramenti. *Respondeo* materiam illius remotam esse, res quæ traduntur ordinando, nempe calicem cum vino, & patenam cum hostia non consecrata: proximam

mam verò ejusmodi rerum traditionem. *Probatur*, tum ex decreto Eugenii sæpius citato, tum ratione communi, quia generatim in omnibus sacramentis, quæ in usu consistunt, materia remota est res quæ applicatur suscipienti sacramentum, proxima verò ipsa applicatio materiæ remotæ, ut satis patet ex supradictis. Tum denique ex communi sensu Theologorum, & Prælatorum qui non putarent aliquem validè ordinatum esse in Sacerdotem, si prædicta cæremonia prætermissa esset. Unde sedulò curant, non tantum ut ordinando porrigantur calix & patena, cum pane & vino, sed etiam ut ab eo tangantur.

Verùm contra hæc gravis est objectio, de ordinatione Græcorum, quæ sine instrumentis peragitur, ut plerique testantur, & ipse à Græco quodam viro docto audivi. Unde posset aliquis existimare, porrectionem illam instrumentorum non esse de essentia ordinationis Sacerdotalis.

Ita respondit Theologus quidam doctissimus, cui hanc difficultatem olim proposui. Hæc tamen responsio, ut ingenuè dicam, neque mihi tunc placuit, neque jam arridet, cùm ante dicta debeant intelligi de materia essentiali. Eo vel maximè quia illi respondet, & super eam cadit forma illa. Accipe potestatem offerendi sacrificium, &c. quæ haud dubiè est essentialis, cùm per eam detur ordinato potestas conficiendi corpus & sanguinem Christi.

Quare dicent alii, Græcos carere vero Sacerdotio, defectu materiæ essentialis. Verùm hæc responsio nobis dura videtur, tum aliis de causis, in fusiori tractatu relatis, tum præsertim quia cum Græci eo modo ordinati, non tantum alibi, sed etiam Romæ sacrum celebrent, sciente & probante Summo Pontifice, dici non potest, sine gravi injuria Sedis Apostolicæ, eorum ordinationem esse invalidam.

Dicendum ergo videtur, ex Christi institutione, in

materia ordinationis esse quandam latitudinem; ita ut per se loquendo, ea consistat in porrectione calicis, & patenæ cum pane & vino: ex concessione tamen Sedis Apostolicæ, ad eam sufficiat ex parte materiæ, manuum impositio, sine illa instrumentorum porrectione. Quemadmodum ex eadem Christi institutione, in ministro confirmationis est aliqua latitudo, nam per se loquendo, Episcopus solus potest validè tale sacramentum conferre: si tamen accedat consensus Sedis Apostolicæ, simplex Sacerdos illud validè administrare potest. Neque mirum est, quòd in sacramentis admittatur quædam latitudo, quoad partes ipsorum essentiales, quia cùm non sint res physicæ, sed morales, ex voluntate Christi pendentes, non opus est ut consistant in indivisibili. Si quis tamen convenientiorem, & solidiorem hujus nodi solutionem suggesserit, eam libentissimè amplectar.

Difficultas est 2. An manuum impositio facta ab Episcopo, sit de essentia ordinationis Sacerdotalis. *Respondeo affirmativè*, ut patet ex Concil. Trident. *sess.* 23. *can.* 4. ubi damnatur qui dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustrà Episcopos dicere, quando scilicet manus imponunt, Accipe Spiritum sanctum, &c. at gratiæ promissio non est adjuncta cæremoniis accidentalibus alicujus sacramenti, sed tantum ritui illius substantiali. Quare manuum impositio facta ab Episcopo, super caput illius qui ordinatur, est de essentia talis ordinationis.

Confirmatur: nam sicut porrectio instrumentorum censetur essentialis ordinationi, quia per illam tribuitur ordinato potestas in corpus Christi verum, ita manuum impositio eidem essentialis esse debet, cū per illā tribuatur ordinato potestas in corpus Christi mysticum, ut scilicet possit homines sacramentaliter absolvere à peccatis: siquidem sine ejusmodi potestate, non esset quis completè Sacerdos.

Ex

Ex quibus collige, in hoc sacramento esse duas materias, & duas formas partiales; prior materia est traditio calicis & patenæ, cum pane & vino; forma verò illi respondens consistit in verbis illis, Accipe potestatem offerendi sacrificium. Posterior materia est manuum impositio, cui respondet illa forma, Accipe Spiritum sanctum, &c.

RESOLUTIO IV. *Ordinatio Diaconi est verum sacramentum.*] PROBATUR: nam Diaconus ordinari solet per impositionem manuum, & verba illa ab Episcopo prolata, Accipe Spiritum sanctum, &c. Hæc autem verba non dicuntur, frustra, cùm per illa conferatur gratia Spiritus sancti, ut constat ex Concilio Trident. *sess.* 23. *can.* 4. Quare nihil deest prædictæ ordinationi, ad veram rationem sacramenti.

Confirmatur: nam cùm spectet ad Diaconum, proximè assistere Sacerdoti celebranti, & sacramenta administranti. Imò & interdum ex commissione Episcopi, vel Sacerdotis, baptismum etiam solemniter conferre, Eucharistiam laicis administrare, aliaque gravia munia obire, hinc patet gradum quem Diaconus in Ecclesia obtinet, esse magni momenti, illiusque ordinationem verum esse sacramentum, quo gratia ipsi conferatur, ad prædicta officia rite obeunda.

Quæres, quid dicēdum sit de materia ordinationis Diaconi. *Respondeo* in ea ordinatione duplicem reperiri materiam partialem, & duplicem formam. Prima materia partialis est impositio manuum; forma verò, verba illa ab Episcopo prolata, Accipe Spiritū sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo, & tentationibus ejus. Secunda materia partialis consistit in traditione libri Evangeliorum, forma autem in verbis illis, Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, &c. Quæ omnia non melius, quàm ex communi Theologorum placito, ex traditione antiqua, & praxi Ecclesiæ intelligi possunt.

Verùm contra hoc duæ objectiones urgeri possunt, quarum altera sumitur ex ordinatione primorum Diaconorum, de qua agitur *Act. 6.* Ad illam enim non potuit concurrere traditio libri Evangeliorum, cùm ex communi sententia, Evangelium nondum esset scriptis mandatum. Altera sumitur ex ordinatione Diaconi, ut fit apud Græcos, siquidem illa per solam manuum impositionem, & verba quædam peragitur. Unde sequitur traditionem libri Evangeliorum, non esse materiam essentialiter requisitam ad ordinationem Diaconi. Ista tamen difficultatem non continent, iis suppositis quæ supra de ordinatione Sacerdotis dicta sunt. *Dicendum* enim est, ex Christi institutione, in materia ordinationis Diaconi esse quandam latitudinem, ita ut etsi per se loquendo, ad eam requiratur traditio libri Evangeliorum vel aliquid æquivalens; possit tamen interdum, ex concessione Ecclesiæ, Diaconatus valide sine illa conferri.

RESOLUTIO V. *Ordinatio Subdiaconi verum est sacramentum.*] PROBATUR, quia per ordinationem illam homo destinatur ad officium aliquod divinum & sacrum exercendum; nimirum ut calicem & patenam deferat ad altare, & Diacono porrigat vinum, & aquam suppeditet ad sacrificium: Epistolam solemniter in sacrificio legat, &c. quæ omnia ut dignè & cum debita reverentia fiant, probabilissimum est Subdiacono specialem & gratiam & dignitatem in illius ordinatione conferri, & consequenter ipsius ordinationem veram sacramenti rationem habere.

Dices 1. Plerosque Patres agēdo de Ordinibus, meminisse tantum Episcoporum, Sacerdotum, & Diaconorum. *Respondeo* eos tūc loqui de Ordinibus propriè hierarchicis, per quos ordinati aliquo modo præsunt aliis, quales sunt tres nominati duntaxat. Quòd enim apud veteres fiat passim mentio Subdiaconorum, res adeò perspicua est, ut probatione non

non indigeat. Nobis sufficiat authoritas Concilii Tridentini *sess. 23. cap. 2.* qua habemus Subdiaconatus, aliorumque inferiorum Ordinum nomina & officia, ab ipso Ecclesiæ initio fuisse in usu. Unde quod ait Urbanus relatus *dist. 60. cap. 4.* primitivam Ecclesiam habuisse tantum Sacerdotium, & Diaconatum, non ita intelligendum est, ut velit Subdiaconatum non fuisse tunc Ordinem, sed, nondum inter sacros Ordines numeratum fuisse; eò quòd non haberet adjunctum castitatis votum.

Dices 2. in Ordinatione Subdiaconi non concurrūt materia & forma, cùm ei non liceat tangere vasa sacra ex Concilio Laodic. *cap. 21.* Ergo talis ordinatio non est verum sacramentum. *Respondeo* antecedens falsum esse: nam sicut in præcedentibus Ordinibus, ita & in Subdiaconatu est duplex materia partialis, & duplex forma, nempe porrectio calicis & patenæ, sine pane & vino, cum verbis illis, Videte cujusmodi ministerium vobis traditur, &c. Et porrectio libri Epistolarum, cum verbis ipsi respondentibus. Concilium autem Laodic. non intendit simpliciter prohibere, ne Subdiaconus vasa sacra contingat, ut satis potest intelligi ex usu & praxi Ecclesiæ; sed ne ea tangat, quamdiu corpus & sanguis Christi in iis continentur.

RESOLUTIO VI. *Probabile est Ordinationem inferiorum clericorum esse verum sacramentum.* PROBATUR 1. nam Concilium Carthag. 4. agens de clericorum minorum institutione, vocat illam ordinationem, non secus ac consecrationem Episcopi Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi. Sicut igitur ordinatio priorum ministrorum habet rationem sacramenti, ita & ordinatio posteriorum. Eò vel maximè quia ordinatio est verum sacramentum, ut patet ex Concilio Trident. *sess. 23. cap. 3. & can 3.*

Probatur 2. Nam Concilium Florent. in instructione Armen. postquàm dixit ordinem esse sextum sacramentum, ejusque materiam esse id, cujus

traditione confertur Ordo, exempla subjungit de Presbyteratu, Diaconatu, & Subdiaconatu, tum addit. Et similiter de aliis, per rerum ad ministeria sua pertinentium, assignationem. Quibus verbis non leviter insinuat, id quod dixerat de Ordine (nempe illum esse sacramentum, & constare ex materia, quæ in ordinatione traditur) habere locum non tantùm in tribus Ordinibus, qui majores appellantur, sed etiam in quatuor minoribus.

Dices, inter minores Ordines olim numerari solebant ordines psalmistarum seu cantorum, & laborantium in sepultura: at tales ordines non sunt sacramenta, ergo nec ii qui minores vocantur. *Respondeo non sequi*: nam ordines psalmistarum, & laborantium dabantur per simplicem quandam deputationem, in ordine ad peculiare aliquod obsequium divinum, At Ordines minores tribuuntur per cæremoniam aliquam sacram, qua confertur specialis aliqua potestas, per ordinem ad Eucharistiam, cum debito honore & reverentia peragendam. Unde hæc ordinatio est sacramentum, non illa.

Quæres, an sit de essentia prædictarum ordinationum, de quibus in hac, & præcedentibus resolutionibus actum est, ut instrumenta, in quorum porrectione earum materia consistit, physicè tangantur ab ordinato. *Respondeo* 1. ex probabiliori, & tutiori sententia requiri contactum physicum. Quia sicut Baptismus, Confirmatio, & Extrema-unctio conferrentur invalidè, si eorum materia suscipientem realiter non afficeret; ita cum ordinatio in usu & applicatione materiæ consistat, probabilissimum est eam esse irritam, si ordinatus materiam physicè non contingat.

Respondeo 2. Quando per varia instrumenta diversæ potestates traduntur, eorum omnium contactum physicum ad valorem ordinationis requiri, cùm non sit ratio, cur unum debeat sic contingi, potius quàm aliud. Quando verò datur eadem potestas, sufficere si

unum

unum physicè tangatur; quanquam ex præcepto singula realiter tangenda sint, ut satis colligitur ex sollicitudine qua Episcopi curant, ut omnia ab ordinatis tangantur.

CAPUT II.

De causis, & effectibus Ordinis.

RESOLUTIO I. *Solus Episcopus est Minister ordinarius sacramenti Ordinis. Potest tamen simplex Sacerdos, ex commissione summi Pontificis, minores ordines conferre.*] PRIOR PARS *est certa ex fide*, ut colligitur, ex Conciliis Florent. in decreto Eug. & Trident. *sess. 23. can. 4. & can. 7.* Illius verò *ratio præcipua* peti debet à voluntate Christi, qui ita hoc sacramentum instituit, ut noluerit alium esse ministrum ordinarium illius, quam Episcopum. Quòd autem Christus hoc ita ordinaverit, sufficienter colligitur ex variis dictis sanctorum Patrum, alibi relatis, & ex perpetua ac constanti praxi Ecclesiæ, quæ non nisi per Episcopos, ordines conferre solet.

Hujus verò institutionis *congruentia* ex eo sumitur, quòd cùm solus Episcopus sit princeps Reipublicæ Christianæ, ad illum solum spectat dignitates, & ministeria Ecclesiastica distribuere, sicut ad Principem sæcularem officia Politica, ut docet S. Thom. supplem. *quæst. 38. artic. 1.* Nec refert quòd simplex Sacerdos possit Eucharistiam conficere, quod majus est quàm ordines conferre: nam in iis quæ pendent à voluntate alterius, non sequitur quod qui potest majus, possit & id quod minus est.

Posterior pars satis ex ipso usu Ecclesiæ comprobatur, nam Cardinales Presbyteri ex consuetudine minores ordines conferunt. Abbates verò ex juris privilegio, eadem facultate gaudẽt. *Est autem difficultas*, an Summus Pontifex possit dare facultatem simplici Sacerdoti, conferendi majores ordines.